

MISTERI D'ELX – HÈCTOR CÀMARA SEMPÈRE

Interviu realizat de M. Teresa Agulló și M. Luisa García-Caro

Profesorul Hèctor Càmara Sempere este specialist în literatura religioasă catalană din Evul Mediu și membru al Consiliului Misteri d'Elx, entitatea responsabilă de protejarea, menținerea și celebrarea sărbătorii în conformitate cu tradiția. El explică de ce această dramă religioasă este una dintre cele mai mari comori culturale ale noastre..

Ce face Misteri d'Elx unic în Europa?

Mai multe caracteristici explică unicitatea acestuia. Îmi place să spun că Misteri este singura piesă care rulează neîntrerupt de peste 500 de ani, ceva cu care nici Shakespeare, nici musicalurile de Broadway nu se pot lăuda.

În plus, în cuvintele lui Massip, este "cel mai bun document viu și vizibil al teatrului medieval". Avem nenumărate piese de teatru vechi, dar nu știm cum erau jucate. Însă, în Misterul, avem atât textul, cât și punerea în scenă și, prin urmare, este ca și cum am călători printr-un tunel al timpului care ne duce direct în Evul Mediu.

Ce rol joacă participarea populară?

Misteri este cunoscut sub numele de "Festa", aceasta fiind cea mai bună definiție a sa: o sărbătoare care implică întreaga populație. Deși punerea în scenă are loc în fiecare 14 și 15 august, necesită o muncă constantă din partea multor voluntari pe tot parcursul anului. În Evul Mediu nu existau teatre; de aceea, pe lângă caracterul religios, spectacolul are loc în interiorul Bazilicii Santa Maria, unde scenografiile lucrează manual cu elemente de podea și de aer, conform unei tradiții vechi de secole. În plus, echipa de lucru include coafeze și croitori care dotează personajele cu aspectul potrivit, precum și electricieni sau instalatori, printre alții; în total, aproape 300 de persoane dau viață acestei drame religioase interpretate de cântăreții capelei și ai școlii corale (numită Escolanía) a Misteri.

Desigur, Misteri nu ar avea sens fără public. Timp de două zile consecutiv, localnicii și vizitatorii nu numai că însoțesc actele care preced spectacolul, ci se înghesuie și pe băncile și galeriile bazilicii pentru a asista la montare. În ciuda cunoașterii perfecte a intrigii, drama îi continuă să-i miște an de an.

În ce măsură sunt copiii o parte esențială a Misterului?

Copiii au fost întotdeauna esențiali în acest spectacol complet cântat. Trebuie să ținem cont de faptul că femeilor nu li se permitea să participe la piesele medievale și, prin urmare, atunci când existau personaje feminine, astfel de roluri erau asumate de copii pentru vocile lor înalte. Această tradiție a trăit până în zilele noastre.

Selecția este foarte strictă în ceea ce privește abilitățile vocale ale cântăreților, iar copiii acceptă cu entuziasm munca pe care o presupune participarea lor. Datorită caracteristicilor piesei, una dintre cele mai frapante provocări cu care se confruntă copiii este "Prova de l'Àngel", care are rolul de a determina dacă aceștia resimt amețeli atunci când coboară dintr-o cupolă de 25 de metri înălțime în Araceli sau Magrana, elementele aeriene ale mașinării scenice.

Ce sentimente provoacă în public?

Sentimentele se schimbă de la o persoană la alta. Nu trebuie să uităm că Misteri este o piesă de teatru religios despre moartea Fecioarei Maria și despre înălțarea la Ceruri cu trup și suflet, o temă care inspiră o fervoare profundă în rândul credincioșilor. Cu toate acestea, credința nu este obligatorie pentru a te bucura de Misteriu. Există unii spectatori care, captivați de prima experiență, revin a doua oară și au impresia că asistă la un spectacol complet diferit. Iar acest lucru nu este o surpriză, pentru că spațiul scenic variază în funcție de locul pe care îl ocupi în bazilică: compoziția scenei, privirea personajelor, lumina și muzica sunt percepute diferit, dar rămân întotdeauna spectaculoase și copleșitoare. Fiecare experiență este unică. La aceasta se adaugă conștiința de a asista la un spectacol care necesită munca altruistă a unei comunități care a moștenit această tradiție de la părinți și bunici, o comunitate căreia i se alătură cineva pentru că o simte ca fiind a sa. Această pasiune pentru atingerea unui scop comun se vede clar și stârnește emoția tuturor celor prezenți.

Ce înseamnă Misteri pentru orașul Elche?

Misteri continuă să fie jucat pe 14 și 15 august în fiecare an, deoarece este festivalul *prin excelență* din Elche. Și nimic nu unește un oraș mai mult decât festivitățile sale: fiecare locuitor se identifică cu ele.

Spre deosebire de alte "mistere" medievale, cel din Elche a fost cel care a reușit cel mai bine să reunească populația pentru a-l celebra și transmite; și tocmai consolidarea acestui caracter simbolic și identitar a permis Misteri să dăinuie în timp, în timp ce altele au dispărut.

De fapt, declararea Misteri d'Elx drept patrimoniu imaterial al umanității de către UNESCO a recunoscut că păstrarea acestuia depinde de legătura sa cu oamenii din Elche, motiv pentru care locuitorii săi continuă să își unească forțele pentru ca acesta să rămână viu pentru totdeauna.